

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN
ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES
HUNGARIAN SCIENCE ABROAD
PRESIDENTIAL COMMITTEE

Tisztelt Olvasóink!

Freund Tamásnak, az MTA új elnökének fölkérésére a következő ciklusban is folytatom munkámat a Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság elnökeként. A Határon Túli Magyarok Titkárságának vezetőjével, Morvai Tündével együtt az új bizottság megalakulását készítjük elő, hogy ősszel sort keríthessünk az alakuló ülésre. A továbbiakban is kérjük, várjuk együttműködésüket a hírlevél építésében.

A nyári szünet utolsó hónapjában is összeállítottunk egy csokorra való hírt, amelyek a Kárpát-medence, illetve a diaszpóra magyar tudományosságáról szólnak.

Kocsis Károly elnök

---

2. oldal

ELISMERÉSEK, DÍJAK

Az MTA Kolozsvári Területi Bizottságának díját, amelyet *a tudományos eredmények*

közérthető ismertetéséért ítélnék meg, az elmúlt félévben *Alt Mónika Anetta*, az MTA köztestületének külső tagja és *Săplăcan Zsuzsa* közgazdászok kapták meg a Bankmarketing Pitch. Menedzseri irányelvek banki termékek reklámozásához című munkájukért. [Bővebben:](#)

KUTATÁSOK

Egy, a XI. századból származó *palánkvár maradványaira*

bukkantak a régészek a pozsonyi vár rekonstrukciója során. [Bővebben:](#)

Kolozsvárnak és környezetének gazdaságát vizsgálták a Babeş-Bolyai Tudomány-

egyetem kutatói. [Bővebben:](#)

A magyar Balkán-kutatás történetéről olvashatnak a világhálón. A szerző *Mák Ferenc* irodalomtörténész. [Bővebben:](#)

Az *Amerikai Magyar Könyvtár és Történelmi Társulat digitális archívumot* hozott létre. [Bővebben:](#)

PUBLIKÁCIÓK

Az MTA Domus-programjának támogatásával jelent meg *Kárpátalján Fenics*

Volodimir, Ferkó Okszana és *Sterr Diana* (az MTA köztestületének külső tagjai) *Vallászetnikai konverziók Északkelet-Magyarország határvidékének multikulturális közegében* (XVI. század közepe – XX. század eleje) című kötete. A tanulmánykötet elolvasható a világhálón. [Bővebben:](#)

Egy nemzetiségi könyvkiadó a diktatúra évtizedeiben (1969–1989) címmel jelent meg kötet Kolozsváron. Szerkesztette *Bartha Katalin Ágnes*, az MTA köztestületének külső tagja. [Bővebben:](#)

Megjelent *Péntek János* (az MTA külső tagja) és *Benő Attila* (az MTA köztestületének külső tagja) *A magyar nyelv Romániában (Erdélyben)* című kötete. [Bővebben:](#)

3. oldal

Dunaszerdahelyen jelent meg – és elolvasható a világhálón – **Takács András Medvesalja hagyományos táncai és**

táncélete című kötete. [Bővebben:](#)

Célegyenesben az MTA Tantárgy-pedagógiai Kutatási Programja címmel jelent meg

a **Magyar Tudomány augusztusi** tematikus száma. [Bővebben:](#)

Megjelent az Amerikai Magyar

Tanárok Szövetsége e-folyóiratának, a **Hungarian Cultural Studies**-nak **idei** száma. [Bővebben:](#)

Megjelent a kolozsvári **Korunk júliusi** tematikus száma Művészetfilozófia címmel.

[Bővebben:](#)

Megjelent a kolozsvári **Korunk augusztusi** tematikus száma Európa-tervek címmel.

[Bővebben:](#)

Megjelent az **Erdélyi Múzeum** idei **2.** száma. Szerkesztette **Tánczos Vilmos**, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent az **Acta Materialia Transylvanica**. Anyagtudományi Közlemények idei **első** száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent a vajdasági **Tanulmányok** folyóirat idei **első** száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent a vajdasági **Létünk** idei **első** száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent a vajdasági **Híd** folyóirat idei **5.** száma.

[Bővebben:](#)

A Journal of Environmental Management-ben jelent meg a Babeş–Bolyai

Tudományegyetem kutatóinak, köztük **Simon-Várhelyi Melindának** a **Reducing energy costs of the wastewater treatment plant by improved scheduling of the periodic influent load** című tanulmánya.

[Bővebben:](#)

Az Austrian Research

Institute for Artificial Intelligence projektvezető

kutatója, **Tristan Miller** számítógépes

4. oldal

nyelvész, az MTA köztestületének külső tagja az egyik szerzője a The Journal of Open Source Software-ben megjelent **GPP, the Generic Preprocessor** című tanulmányának.

[Bővebben:](#)

**nature
communications**

**Dual clumped isotope
thermometry resolves**

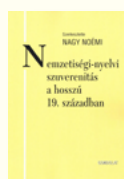
**kinetic biases in carbonate formation
temperatures** címmel jelent meg

a Nature Communications-ben **Bajnai Dávid** geokémikusnak, a Kölni Egyetem kutatójának, az MTA külső köztestületi tagjának társszerzőkkel együtt írt tanulmánya.

[Bővebben:](#)

Megnézhetik–meghallgathatják a világhálón **Botár Olivér** művészettörténésznek,

a kanadai Manitoba Egyetem professzorának angol nyelvű online előadását, melynek címe **Moholy-Nagy and the Hungarian Avant-Garde**.

[Bővebben:](#)

A nemzetiségi-nyelvi szuverenitás a hosszú 19. században című kötetben jelent meg **Csernicskó István**

kárpátaljai nyelvésznek, az MTA köztestülete külső tagjának **A nyelvi és politikai szuverenitás összefüggéseiről**

– **szláv nyelvek példája alapján** című tanulmánya.

[Bővebben:](#)

Eolvashatják a világhálón az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaságnak a XIII.

Tudomány- és Technikatörténeti

Online Konferenciájáról, illetve a XXIV. **Nemzetközi Építéstudományi Online Konferenciájáról** szóló **beszámolóit**.

[Bővebben:](#)

Eolvasható a világhálón

a **Hungarian Studies Association tavaszi–nyári hírlevele**.

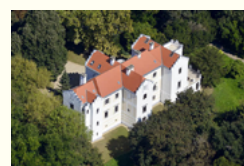
[Bővebben:](#)

RENDEZVÉNYEK

Július 17-én a Bostoni Magyar Tudósklub keretében előadást

tartott **Matthew Egyed** drónszakértő **The Second Icarus – Developments in Drone Technology** címmel.

[Bővebben:](#)

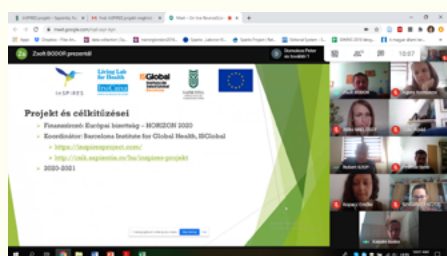
Augusztus elején a Zsenyén 18. alkalommal

megrendezett Cicelle-konferencia muravidéki blokkjában többek között **Göncz László** történész és

5. oldal

Bence Lajos irodalomtörténész, az MTA köztestületének külső tagjai tartottak előadást *a trianoni békediktátum muravidéki előzményeiről*, illetve *a muravidéki irodalom megszületésének körülményeiről*.

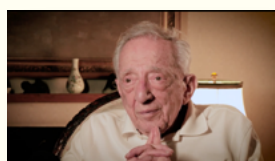
[Bővebben:](#)

Augusztus 6-án **Reverse-Science Café és Workshop**-ot rendeztek online módon *a levegő fiziko-kémiai terheléséről a Csiki-medencében*.

ot rendeztek online módon *a levegő fiziko-kémiai terheléséről a Csiki-medencében*.

[Bővebben:](#)

A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

95. születésnapját ünnepelte **Forbáth Péter** kardiológus, a Torontói Egyetem

nyugalmazott professzora, az Amerikai Magyar Orvosszövetség korábbi elnöke.

[Bővebben:](#)

90 éves korában **elhunyt Buczkó István** kémikus, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola tanára, korábbi tanszékvezetője, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Életének 50. évében **elhunyt Vremir Máttyás** paleontológus, az Erdélyi Múzeum-Egyesület

tudományos munkatársa, a „zömök sárkány” felfedezője.

[Bővebben:](#)

ÉVFORDULÓK, TUDOMÁNYTÖRTÉNET

175 évvel ezelőtt született **Fleischer Antal kémikus**, gyógyszerész, a kolozsvári tudományegyetem professzora.

[Bővebben:](#)

Aradon született 170 éve **Czigler Győző építész** professzor, a Műegyetem dékánja.

[Bővebben:](#)

A felvidéki Trencsénben született 160 évvel ezelőtt **Laczkó Dezső geológus**, paleontológus, a Veszprém

Megyei Múzeum alapító igazgatója.

[Bővebben:](#)

Az örvidéki Nezsiderben született 145 éve **Csörgey Titusz ornitológus**, a Madártani Intézet igazgatóhelyettese.

[Bővebben:](#)

6. oldal

135 éve született **Hevesy György József** (George Charles de) Nobel-díjas **kémikus** (és fizikus), a Budapesti Tudományegyetem, a Freiburgi Egyetem, a Koppenhágai Egyetem és a Stockholmi Egyetem professzora. [Bővebben:](#)

Pozsonyban született 130 évvel ezelőtt **Plank Jenő kémikus** professor, a Műegyetem dékánja, akadémikus. [Bővebben:](#)

Nagyszalontán született szintén 130 éve **Balogh Ernő** rákkutató **orvos**, a budapesti egyetem intézetigazgató professzora, akadémikus. [Bővebben:](#)

125 évvel ezelőtt a bánási Stájerlakaninán született **Huszár Géza matematikus**, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem tanszékvezető professzora. [Bővebben:](#)

120 éve született **Bay Zoltán Lajos fizikus**, a George Washington Egyetem professzora, az Egyesült Államok szabványügyi hivatalának kutatója, akadémikus. [Bővebben:](#)

A felvidéki Ungmogyoróson (Lieskova) született szintén 120 éve **Diószeghy Dániel kohómérnök**, a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem professzora, intézetigazgatója. [Bővebben:](#)

FELHÍVÁSOK

Az MTA új típusú **Domus-pályázatokat** hirdet meg **tudományos könyvek kiadására** és magas színvonalú **nemzetközi publikációk megjelentetésére**. *A pályázási határidő: szeptember 30.* [Bővebben:](#)

A Novofer Alapítvány közzétette idej **felhívását a Gábor Dénes-díjra**. *A felterjesztési határidő: október 10.* [Bővebben:](#)

A **Selye János Egyetem** szeptember 10-11-én rendezi meg a koronavírus-járvány miatt elhalasztott **XII. Nemzetközi Tudományos Konferenciáját** Komáromban. *A jelentkezési határidő: augusztus 20.* [Bővebben:](#)

Október 10-ére szervezik meg a XXI. **Energetika-Elektro-**

7. oldal

technika – ENELKO és a **XXX. Számítástechnika és Oktatás – SzámOkt** Online Multi-konferenciát.

A jelentkezési határidő: szeptember 1.

[Bővebben:](#)

**Kutatás-
szemléleti
kérdés-
felvetések
a romániai**

magyar néprajzkutatásban címmel terveznek konferenciát Kolozsváron október 17-re.

A jelentkezési határidő: augusztus 30.

[Bővebben:](#)

Október 30-ra szervezik meg a **XXVI. Nemzetközi Vegyészkonferenciát**, ezúttal online módon.

A jelentkezési határidő: szeptember 20.

[Bővebben:](#)

November 26-27. között rendezik meg Debrecenben a **II. Interdiszciplináris**

Konferenciát a Kárpát-medencei magyarság társadalmi és gazdasági helyzetéről, ezen belül kiemelt figyelemmel a Kárpát-medencei magyar családok és a népesedés helyzetére.

A jelentkezési határidő: szeptember 15.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

---

8. oldal

Az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság hírlevele

2020/8. szám

Felelős kiadó: Kocsis Károly elnök

Szerkesztő: Kálóczy Katalin

1112 Budapest, Budaörsi út 45.

mtkhirlevel@titkarsag.mta.hu

A hírlevél korábbi számai megtekinthetők
az MTA [honlapján](#).

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

Huszár Rudolf

(Martonos, 1941. október 29.)

*a Magyar Tudományos Akadémia
külső tagja*

Rudolf B. Husar was born in Martonos (Vojvodina), in former Yugoslavia on 29 October 1941. He attended the grammar school in Subotica and in 1959 he went on studying at the Technical Faculty of the University of Zagreb, now Croatia, and finished his university studies at the Technical University of Berlin West (Dipl. Ing.) in 1966. From 1966 to 1971 he was PhD student at the University of Minnesota-Twin Cities (PhD degree in 1971), then he became post-doctoral research and teaching fellow at the California Institute of Technology (Caltech) in Pasadena (1971-73). In 1973 he joined the Washington University in St. Louis, MO. In 1976-2016 he was full Professor of Engineering. Since 1979

Huszár Rudolf a bácskai Martonoson született 1941. október 29-én. Szabadkán járt gimnáziumba, majd a Zágrábi Egyetem Műszaki Karán kezdte meg gépészmérnöki tanulmányait, de diplomát (dipl. ing.) már a Nyugat-berlini Műszaki Egyetemen kapott 1966-ban. 1966-tól 1971-ig a Minnesota – Twin Cities Egyetem doktorandusza volt, PhD fokozatát 1971-ben szerezte meg. Ezt követően, 1971-73-ban posztdoktori ösztöndíjas volt a Kaliforniai Technológiai Intézetben, Pasadenában. 1973-ban kezdett dolgozni a St. Louis-i (Missouri) Washington Egyetemen, 1976-tól 2016-ig professzor volt, 1979-től alapító igazgatója a Center for Air Pollution Impact and Trend Analysis COPITA) Központnak

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

10. oldal

he has been director of the Center for Air Pollution Impact and Trend Analysis (CAPITA does air quality-related research, disseminates data, reports and software and hosts the WWW domains for several organizations). Now he is professor emeritus.

His research areas include atmospheric science, air pollution, atmospheric aerosols and environmental informatics. Since the 1970s he contributed to the understanding of the size distribution, regional and global distribution, temporal trends, transport and chemical transformations of atmospheric aerosols. He and his colleagues monitor daily the dust, smoke and haze situation over battlefields and elsewhere using publicly accessible satellite and meteorological data. "We have no contact with the military" he said. "We are observing and analyzing the pattern strictly out of scientific curiosity."

In the 1980s he was executive editor of the international journal *Atmospheric Environment*, and on the editorial board of other journals. He served on four committees of the US National Academy of Sciences, on EPA's Clean Air Science Advisory Committees (CASAC), co-lead of the Air Quality Workgroup of Earth Science Information Partners (ESIP) and as leader of the GEOSS Air Quality Community of Practice (AQ COP). In the areas of practical applications, professor Husar is the architect of the Federated

(Légszennyezés Hatás- és Trendelemzési Központ). (A COPITA a levegő minőségével kapcsolatos kutatásokat végez, terjeszti az adatokat, jelentéseket és szoftvereket, helyet biztosít számos szervezet www-domain-jének.) Jelenleg professor emeritus. Kutatási területei a légkörkutatás, a légszennyezés, a légköri aeroszolok és a környezeti informatika. 1970 óta sokat tett azért, hogy megértsük a légköri aeroszolok nagyság szerinti, illetve regionális és globális eloszlását, időbeli trendjét, szállítását és kémiai transzformációit. Kollégáival naponta monitorozzák a nyilvánosan elérhető szatellita és meteorológiai adatok segítségével a harcterek és más helyszínek fölött a por, füst és köd állapotát. „Nincs kapcsolatunk a katonasággal. Szigorúan tudományos kíváncsiságból figyeljük és elemezzük a mintákat” – mondta.

Az 1980-as években főszerkesztője volt az *Atmospheric Environment* című nemzetközi folyóiratnak, és szerkesztő bizottsági tagja volt több más szaklapnak. Dolgozott az Amerikai Tudományos Akadémia négy bizottságában, az Amerikai Környezetvédelmi Ügynökség (EPA) Tiszta Levegő Tudományos Tanácsadó Bizottságában, társvezetője volt a Földtudományok Információs Partnerei Levegőminőségi Munkacsoportjának (ESIP) és vezetője volt a GEOSS (Globális Földmegfigyelő Rendszerek Rendszere) Levegőminőségi Közösségi Gyakorlatának

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

11. oldal

Data System, DataFed and of the GEO Air Quality Community Catalog.

He is the author/co-author of about 160 publications. Global maps of aerosols developed by his group vividly illustrate the Earth as an interactive system of air, land and water and appeared in National Geographic, Scientific American as well as numerous book and journal covers.

He is founding member of the Association of Hungarian American Academicians.

In 2019 he was keynote speaker at the 18th Scientific Conference of Voivodinian Hungarian Students.

In 1998 he was elected external member of the Hungarian Academy of Sciences in the Section of Earth Sciences. He read his inaugural speech Légekori aeroszol mint a globális biogeokémiai változások indikátora on 23 June 1998.

Contact

Washington University
School of Engineering and Applied Science
Center for Air Pollution Impact Trend
Analysis
MO 63130 Saint Louis, 1 Brookings Drive
Campus Box 1180
US
Phone: +1 314 935-6054
E-mail: rhusar@wustl.edu

(AQ COP). Huszár professzor építette ki a DataFed és a GEO Air Quality Community Catalog adatbázist. 160 körüli publikáció szerzője és/vagy társszerzője. A csoportja által készített globális aeroszol térképek szemléletesen illusztrálják a Földet mint a levegő, a föld és a víz interaktív rendszerét, amelyek megjelentek a National Geographic-ben, a Scientific American-ben, illetve számos könyv és folyóirat címlapján is.

Alapító tagja az Amerikai Magyar Akadémikusok Társaságának. 2019-ben plenáris előadást tartott a 18. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencián.

1998-ban a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává választották a Földtudományok Osztályában. Székfoglaló előadását 1998. június 23-án tartotta meg A légekori aeroszol mint a globális biogeokémiai változások indikátora címmel.

Kapcsolat

Washington University
School of Engineering and Applied Science
Center for Air Pollution Impact Trend
Analysis
MO 63130 Saint Louis, 1 Brookings Drive
Campus Box 1180
US
Telefon: +1 314 935-6054
E-mail: rhusar@wustl.edu

